

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-2108/19-T

Název	Dětský domov bl. Marie Antoníny Kratochvílové, Řepiště
Sídlo	Lipová 222, 739 32 Řepiště
E-mail	rfilatova@ddrepiste.cz
IČ	70305196
Identifikátor	610501151
Právní forma	Školská právnická osoba
Zastupující	Mgr. Renáta Filatova
Zřizovatel	Biskupství ostravsko – opavské
Místo inspekční činnosti	Lipová 222, 739 32 Řepiště
Termín inspekční činnosti	5. 11. 2019 – 7. 11. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaných dětským domovem podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro dětský domov podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Dětský domov bl. Marie Antoníny Kratochvílové, Řepiště vykonává činnost dětského domova (dále „DD“).

Ve dvou rodinných skupinách bylo umístěno devět dětí a jedna zletilá nezaopatřená osoba absolvující střední školu, která byla v péči zařízení na základě smlouvy o setrvání v DD do ukončení přípravy na povolání. Fyzický stav k termínu inspekční činnosti bylo devět dětí – jedno dítě bylo hospitalizováno. U všech dětí byly diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby.

Dětský domov je bezbariérový. Stravování je zajištěno v zařízení.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Realizace výchovně vzdělávacích činností, jednotlivé cíle a kroky, jsou stanoveny ve školním vzdělávacím programu dětského domova. Obsah vzdělávání vychází z ročního plánu výchovně vzdělávacích činností, který je průběžně naplňován a vyhodnocován. Týdenní programy výchovně vzdělávacích činností konkretizují aktivity rodinných skupin pro jednotlivé dny v týdnu.

Koncepci DD zaměřila ředitelka zejména na péči o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, která je náročná na vytvoření podmínek pro její naplnění. DD se dlouhodobě nedaří vytvořit a udržet jednu z hlavních podmínek, a to stabilní pedagogický tým, který by se ztotožnil s realizovanou vizí. Ředitelka sleduje nevyhovující personální situaci, vypisuje pravidelně výběrová řízení, nicméně počet vychovatelů se nedaří udržet ve vyhovujícím počtu a kvalitě. Za stávajících podmínek je zde bezpečnostní riziko zajištění adekvátní péče o děti se závažnými kombinovanými vadami.

Od poslední inspekční činnosti v roce 2016 došlo v DD k velkému poklesu počtu personálu – z původních 17 na 9 zaměstnanců a pokračování extrémní fluktuace 34 pedagogických pracovníků za tři roky. V době inspekční činnosti zabezpečovaly pedagogicky provoz pouze dvě vychovatelky včetně ředitelky DD a jedna asistentka pedagoga. Tento počet neodpovídal potřebám a typu DD. Bylo zjištěno, že v některé dny zabezpečoval provoz rodinných skupin pouze jeden zaměstnanec. Na základě tohoto zjištění přijala ředitelka DD krizové řešení aktuální situace v oblasti personálního obsazení. Personální nedostatečnost se odrážela ve všech oblastech a chodu DD. Diferencovaná péče tak nemohla být vždy správně realizována. Vzhledem ke fluktuaci pedagogických pracovníků emoční vazby s dětmi saturuje pouze ředitelka. Rovněž dokumentaci týkající se plánování a rozvoje dětí zpracovává ředitelka DD samostatně, bez spolupráce s dalšími pedagogy podílejícími se na výchově a vzdělávání dětí, což omezuje kompetence pedagogických pracovníků. Vyskytují se dílčí nedostatky v nepřehledně vedené dokumentaci zařízení – docházková kniha, knihy denní evidence rodinných skupin, plánování. Při řízení využívá ředitelka každodenní průběžný kontakt se všemi zaměstnanci. Provádí tak kontrolní a hospitační činnost, která však není progresivní z důvodu neustálého uvádění nově nastupujících pracovníků do praxe. Frekvence pedagogických rad je dostatečná a řeší aktuální stav jednotlivých dětí.

Profesní rozvoj pedagogických pracovníků ředitelka v rámci bazální stimulace provádí sama, další externí vzdělávání pedagogů není možné realizovat pro nízký počet zaměstnanců a nemožnost vzájemné zastupitelnosti.

Prevence sociálně patologických jevů, která je mimo jiné zaměřena na potencionální zranitelnost, zneužitelnost a důvěřivost dětí je v DD průběžně zabezpečována pedagogickými zaměstnanci.

Prostředí DD je estetické, čisté, prostorové uspořádání a vybavení se podobá běžné domácnosti. Od minulé inspekční činnosti byla provedena rekonstrukce oken a aktuálně se realizuje oprava vstupního schodiště. Děti se pohybují zejména v přízemí budovy, kterému dominuje velká víceúčelová místnost. Tyto prostory děti využívají ke stravování, trávení volného času, zájmovým aktivitám, terapiím. Vybavení ložnic je uzpůsobeno potřebám jednotlivých dětí. DD schází kompenzační pomůcka v podobě zvedacího zařízení pro imobilní děti a manipulaci s nimi.

Hlavním zdrojem financování jsou prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu a dotace k zajištění podpůrných opatření. Nedílnou součástí příjmů jsou příspěvky na péči a mobilitu dle stupně postižení dětí, přídavky na děti a příspěvky od zákonných zástupců dětí na částečnou úhradu nákladů za péči. Ke zlepšení podmínek vzdělávacího procesu významně přispívají dotace od zřizovatele a finanční dary fyzických a právnických osob.

Zaměstnanci spolu s dětmi z jednotlivých rodinných skupin se v rámci osvojení dovedností spojených s chodem domácnosti podílejí na přípravě stravování obdobně jako v rodině.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Dětský domov realizuje přijetí dítěte do zařízení v úzké spolupráci se všemi účastníky. S přihlédnutím k věku a rozumovým schopnostem jsou děti při příchodu do DD prokazatelně seznamovány s jejich právy a povinnostmi. V adaptačním období seznamují pedagogové dítě s chodem domova, zapojují jej do činností především na základě jeho vlastního uvážení. Dítě si také samo vybírá osobu, která je pro něho nejdůvěryhodnější, klíčového pracovníka. Na konci individuálně stanoveného adaptačního období si dítě vybere z daného okruhu činností povinnosti, které bude mít podle svých schopností a zájmů v rámci chodu domova na starosti. Tyto stanovené povinnosti zdárně přispívají ke zvyšování sebevědomí a zodpovědnosti jednotlivých dětí i sounáležitosti s kolektivem ostatních.

Při hospitovaných činnostech využívali pedagogové dětského domova převážně individuální práci s dítětem. Plánované a řízené aktivity byly pedagogy vhodně vyvažovány spontánními zájmovými či relaxačními činnostmi, učili také děti si hrát přiměřeným a jejich věku odpovídajícím způsobem. Při volbách činností zohledňovali pedagogové také osobnostní zatíženost dítěte, se kterou do zařízení přichází. Usilovali, aby jednotlivé aktivity v co největší míře odpovídaly jejich individuálnímu nastavení, vývojovým potřebám a konkrétnímu postižení dítěte.

Na aktuální rozpoložení dětí reagovali vychovatelé citlivě. Svá očekávání se snažili v rámci verbální či neverbální komunikace vhodně vyjadřovat a poté také vhodně přizpůsobovat cíle a obsah výchovy a vzdělávání potřebám dětí. Komunikace mezi pedagogickými pracovníky a dětmi byla přirozená, spontánní, založená na respektu k odlišnosti, nespolupracující chování dětí nebylo v průběhu inspekční činnosti zaznamenáno. Vychovatelé dokázali dětem sdělovat i negativní hodnocení natolik taktně, že předešli jakékoli eskalaci emocí. V průběhu hospitační činnosti poskytovali dětem také emoční podporu. Patrná byla podpora vyjadřovacích schopností. Vychovatelé pod vedením ředitelky pracovali s dlouhodobými i krátkodobými cíli, společně hledali nástroje, které by mohly následně použít k dosažení vytýčených cílů. Vhodně zvolené metody a formy práce napomáhaly budování a posilování vlastního sebevědomění. Zavedené a dětmi dodržované správné pracovní návyky společně s aktivitami cílenými na kultivaci vztahů mezi dětmi vytvářely vhodný předpoklad

pro rozvoj pracovních a sociálních kompetencí. Podporovány byly i další kompetence, zejména kompetence komunikativní a kompetence k učení. Děti se velice aktivně podílely na činnostech souvisejících s běžným chodem domova. Starší děti s nižší mírou handicapu pomáhali v péči o mladší děti, což podporovalo jejich zapojení do sociálních vztahů, navazování přátelství a eliminaci vzniku jakýchkoli forem izolace. Vychovatelé věnovali soustavnou pozornost psychohygienickým podmínkám, správné životosprávě i sebeobsluze, čímž naplňovali zásady zdravého životního stylu. Pedagogičtí pracovníci v rámci odpoledních činností pracují v konceptu bazální stimulace, Snoezelenu a poskytují logopedickou nápravu dle doporučení klinického logopeda.

Vychovatelé vedou děti k hospodaření s penězi, vzhledem k jejich handicapu mají peníze uloženy u vychovatelů. Zacházet s prostředky kapesného mohou děti převážně na společných či individuálních vycházkách či pobytech mimo zařízení. Výchovně vzdělávací činnost probíhala v přátelském a bezpečném sociálním prostředí, které dětem umožňovalo uspokojování jejich sociálních i emočních potřeb.

Kontakt s jeho rodinnými příslušníky a širokou rodinou DD iniciuje a podporuje. V případě, že není možné návrat dítěte do biologické rodiny, je dítě vedeno k pochopení své rodinné situace.

Hodnocení výsledků vzdělávání

DD se zabývá výsledky výchovy a vzdělávání. Pravidelně sleduje psychosomatický stav umístěných dětí a vede o nich zápisy v jejich v osobní dokumentaci. Výsledky výchovy a vzdělávání jak v DD, tak i výsledky výuky ve školách, které děti navštěvují, jsou průběžně projednávány na jednáních pedagogické rady. Její závěry přijímají okamžitá opatření vůči případně nepříznivému stavu konkrétního dítěte. Úspěchy dětí jsou vychovateli oceňovány neprodleně ihned po zadání úkolu.

Kontakty s rodiči zajišťuje především vedení dětského domova a sociální pracovnice. V pravidelných intervalech zákonné zástupce písemně informuje o výsledcích výchovy a vzdělávání v zařízení. Ve spolupráci s pracovníky orgánu sociálně právní ochrany dětí podněcuje DD rodiče ke kontaktům se svými dětmi. Prázdninové nebo víkendové pobyty dětí u rodičů se daří zařízení realizovat z důvodu nízkého zájmu rodičů jen minimálně. Dětem není bráněno v telefonickém kontaktu s rodiči prostřednictvím telefonu zařízení, jejich handicap však limituje širší možnosti.

Zařízení zajišťuje vlastními prostředky rozvoj dětí do jednotlivých škol a do zdravotnických zařízení na rehabilitace nebo kontrolní lékařská vyšetření. DD vykonává s dětmi výlety do blízkého a vzdáleného okolí i do zahraničí.

Na základě sníženého intelektu všech umístěných dětí, byl uskutečněn pouze jeden řízený rozhovor s dítětem, které je v DD umístěno již 15 let. Dítě uvedlo, že bylo seznámeno se svými právy a povinnostmi, ale neví, kde by je našlo. V DD je spokojené a nesetkalo se zde s fyzickým násilím. DD umožňuje setkávání se spolužáky, kamarády či jinými osobami, které jsou v určitém konkrétním vztahu k dítěti. Hlubší důvěrné vztahy k vychovatelům nejsou vytvořeny pro jejich časté střídání (fluktuaci).

Výchovně vzdělávací výsledky dětí odpovídaly očekávaným výstupům školního vzdělávacího programu.

Vzhledem k nízkému počtu umístěných dětí, plnících zejména povinnou školní docházku, odešlo po ukončení ústavní péče (zletilostí) do původní rodiny pouze jedno dítě. Od minulého

inspekční činnosti se podařilo umístit dvě děti do pěstounské péče. O náročnosti komplexní péče těchto dětí vypovídá i návrat jednoho dítěte z pěstounské péče zpět do DD.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- V roce 2019 probíhá postupná rekonstrukce budovy (okna, schodiště).
- Od poslední inspekční činnosti v roce 2016 došlo k velkému poklesu pracovníků v dětském domově (ze 17 na 9).
- Přetrvává extrémní fluktuace pedagogických pracovníků, kteří nemohou plnit samostatně své kompetence z důvodu neustálého uvádění nových zaměstnanců do praxe a jejich seznamováním s chodem dětského domova a jeho specifiky.

Silné stránky

- Vnitřní uspořádání dětského domova se podobá přirozenému rodinnému prostředí.
- Emoční podpora dětí ředitelkou dětského domova.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Koncepce dětského domova není naplňována z důvodu nedostatečně vytvořených personálních podmínek.
- Nízký počet pedagogů v dětském domově je z dlouhodobého hlediska riziko pro zajištění bezpečnosti a kvality výchovy a vzdělávání u dětí.
- Extrémní fluktuace pedagogů významně limituje vytváření hlubších emočních vazeb mezi dětmi a vychovateli, neumožňuje systematické další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Vedení nepřijímá dostatečně účinná opatření vzhledem k pedagogickému rozvoji dětského domova.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Systematicky a dlouhodobě zajistit oproti krizovému řešení dostatečný počet personálu.
- Revidovat, zpřehlednit a zjednodušit vedení dokumentace dětského domova.
- Zvýšit efektivitu kontrolní činnosti ředitelky dětského domova, případně delegovat tyto činnosti na další pracovníky.
- Zvýšit spolupráci s dostupnými partnery v rámci zakoupení kompenzační pomůcky – zvedací zařízení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze dne 29. 3. 2006 – čj. 848/06/SK
2. Jmenovací dekret ředitelky Dětského domova bl. Marie Antoníny Kratochvílové, Řepiště, s účinností od 2. 4. 2011
3. Školní vzdělávací program dětského domova s účinností od 18. 1. 2016
4. Zápisy z pedagogických porad vychovatelů konaných ve školním roce 2019/2020
5. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti pro školní rok 2019/2020
6. Personální dokumentace zaměstnanců – aktuální stav k termínu inspekční činnosti (doklady o vzdělání, psychologická vyšetření, výpisy z evidence Rejstříku trestů, absolvování DVPP)
7. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2019/2020
8. Vnitřní řád dětského domova s účinností od 1. 1. 2017
9. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti vedené ve školním roce 2019/2020
10. Knihy denní evidence 1. a 2. rodinné skupiny vedené ve školním roce 2019/2020
11. Evidenční rozdělení dětí do rodinných skupin
12. Osobní dokumentace dětí
13. Programy rozvoje osobnosti dětí ve školním roce 2019/2020
14. Minimální preventivní program pro školní rok 2019/2020
15. Kniha úředních návštěv vedená od roku 2015
16. Kniha návštěv rodičů vedená od roku 2005
17. Dokumentace vztahující se ke kontrole bezpečnosti a ochrany zdraví

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Iveta Galušková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Iveta Galušková v. r.

Bc. Bedřiška Starzewská, kontrolní pracovnice

Bc. Bedřiška Starzewská v. r.

Mgr. Pavel Schönwälder, školní inspektor

Mgr. Pavel Schönwälder v. r.

V Ostravě 28. listopadu 2019

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Renáta Filatova
ředitelka školského zařízení

Mgr. Renáta Filatova v. r.

V Řepišti 13. prosince 2019